

„Klimatske promjene“

U posljednjih 50 godina, ljudske aktivnosti poput krčenja šuma, upotrebe fosilnih goriva i stakleničkih plinova drastično su promijenile klimu Zemlje na negativne načine. U tom vremenskom razdoblju, fosilna goriva su oslobađala velike količine ugljičnog dioksida i stakleničke emisije koje su zauzvrat zarobile toplinu u zemljinoj donjoj atmosferi i time utjecale na našu globalnu klimu. Emisija stakleničkih plinova uključujući dušikov oksid, metan i ugljični dioksid igrala je vitalnu ulogu u pogoršavanju situacije.

Statistički podaci pokazuju da globalnog zagrijavanja i njegovi učinci su doveli do povećanja opće Zemljine temperature za 0,85 stepeni Celzijusa u posljednjih 100 godina . Ovi statistički podaci ukazuju i na to da povećanje treba prijeći prihvatljive pragove do 2030. A ako se to dogodi, dugoročno će dovesti do strašnih posljedica na zemljinu klimu i zdravlje ljudi. Stoga, odgovornost za obrazovanje svjetske populacije o opasnostima globalnog zagrijavanja pada na naša ramena.

Bilo je kampanja i drugih napora koji su preduzeli mnogi ljudi širom svijeta kako bi približili svijest o rastućoj krizi našeg svijeta. Najistaknuta ove godine zasigurno je bila Greta Thunberg. Ona je švedska aktivistica za zaštitu okoliša koja je stekla međunarodno priznanje za promicanje mišljenja da se čovječanstvo suočava s egzistencijalnom krizom koja proizlazi iz klimatskih promjena. Sa samo 17 godina poduzela je mnoštvo mjera za rješavanje klimatske krize i suprostavila se političkim liderima i skupštinama kritizirajući njihov manjak poduzimanja akcija za poboljšanje klimatskog stanja na Zemlji.

Neki od vrlo čestih utjecaja globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena su požari, suše, obilne snježne padavine, česti uragani, obilne kiše koje vode do poplava, toplotni valovi, povlačenje ledenjaka, zakiseljavanje oceana i puno više jer se popis neprestano povećava sa svakim prolaskom dana. To je također jedan od glavnih razloga izumiranja nekih vrsta životinja zbog neočekivane promjene temperature na njihovim staništima. Godina 2019 i 2020 su vjerovatno vrhunac ovih događanja. Krajem 2019. godine svijet su zahvatili iznenadni zemljotresi koji su oduzeli mnoge živote. Tome su slijedili tragični požari u Australiji koji ne samo da su oduzeli živote i domove mnogim ljudima, već i uništili predivnu prirodu ovog kontinenta i njen životinjski svijet. U našoj državi početkom ove godine zagađenje zraka je definitivno bilo glavna tema razgovora i brige. Međutim, sve ovo prije ne možemo porediti sa nadolazećim, što jeste korona virus koji je zahvatio u potpunosti cijeli svijet, i prisilio ga da konačno dadne okolišu privremeno olakšanje. Početkom marta ljudi su postepeni u svim dijelovima Zemlje otišli u izolaciju, koja i dan danas traje.

S nedostatkom ljudskog kretanja i ekonomske aktivnosti došlo je do smanjenja nivoa globalnog zagađenja zraka, zagađenje vode je počelo da se čisti i prirodne divlje životinje počinju da se pojavljuju kao da su se prije skrivale.

Jedna od najslavnijih ekoloških promjena stigla je iz Venecije. Nakon smanjenja brodice i brodova za krstarenje u tom području, dok je zemlja početkom marta pala u zastoje, nivoi zagađenja vode znatno su opali i kanali su ponovo postali prelijepa nijansa plave boje, a rijeke su sada lako vidljive i labudovima na vidiku. Divlje svinje viđene su kako lutaju ulicama u evropskim gradovima poput Barselone. U gradu Nara u Japanu stanovnici su primijetili jelene koji lutaju gradskim ulicama, dok su purani viđeni po ulicama Kalifornije. Kod nas su čak jedne noći divlji konji prošetali praznim, pustim ulicama.

Da bi pokušale spriječiti širenje COVID-19, aviokompanije su prekinule značajan dio svojih letova. Zemlje sa strogim karantinskim mjerama poput Kine ili Italije su videle poboljšanje kvaliteta zraka.

Prema NASA-i, koncentracija dušičnog dioksida (NO₂) - koju uglavnom proizvode vozila, industrijska postrojenja i termoelektrane, dramatično je pala između januara i februara. Smanjenje je procijenjeno na 10-30 posto.

Ljudi bi trebali gledati period nakon korona virusa kao mogućnost za novi početak. Upozoreni su na moguće katastrofe koje proizlaze iz njihovih aktivnosti, te bi trebali konačno napraviti potrebne promjene, na koje već čekamo godinama.

Neke od mjera koje možemo poduzeti su:

1. Koristiti vreće za višekratnu upotrebu
2. Printati što manje moguće
3. Reciklirati
4. Koristiti spremnike pića za višekratnu upotrebu
5. Uštediti struju!→Koristiti štedljive žarulje umjesto običnih žarulja. Traju duže, što će uštedjeti malo novca.
6. Isključiti svjetla, televizor i druge uređaje kada ih ne koristimo.
7. Smanjiti klimu ili grijanje kada nije potrebno.
8. Uštedimo vodu→Voda se troši češće nego što možemo vidjeti. Dok peremo zube isključimo vodu. Ne uključujemo tuš dok nismo spremni da peremo kosu. Ograničimo potrošnju vode dok peremo suđe. Promjena starih navika biće dobra i za okoliš i za naš novčanik.
9. Izbjegavajmo vožnju automobilom kada je to moguće.→Automobili su štetni za okoliš. Uzimanje javnog prevoza, šetnje ili vožnja biciklom do nastave bolje su opcije koje pomažu okolišu. I također dobro dođu kao mala fizička vježba.

Krajnje je vrijeme da se svijet ujedini zajedno kako bi suzbio rastuće opasnosti od globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena. Svaki korak koji svaki pojedinac napravi računa se za stvaranje svijeta koji ostaje generacijama koje dolaze!

„In a world of more than seven billion people, each of us is a drop in the bucket. But with enough drops, we can fill any bucket.“ - David Suzuki

Radila: Naida Nožić IV1